

BUTTONARIUM
OGÓLNOPOLSKA
@ KOLEKCJA GUZIKÓW

www.buttonarium.eu

Karta katalogowa guzika btrm008187

Dane szczegółowe

Właściciel: **sold**
Kraj: **Niemcy**
Okres historyczny: **brak danych**
Znaleziono: **b.d.**
Materiał awersu: **aluminium**
Materiał rewersu: **cynk**
Wykończenie: **brak**
Sygnowanie: **RZM M5/8**
Wytwórca: **ASSMANN F.W. (Lüdenscheid)**
Średnica: **19.2 mm**
Typ uszka: **dрут**
Rant: **●---**
Profil: **((- dwuwarstwowy, wypukło-wklęsły**

Występujące elementy

- groszek
- numer [cyfra_1; cyfra_2; 21]

Przeznaczenie

- wojskowy

Ostatnia aktualizacja: **2021-12-14 20:33**

Opis guzika btrm008187

Niemiecki guzik wojskowy z lat 1928-1945 - przeznaczenie do wyjaśnienia

© buttonarium.eu

Awers przedstawia liczbę 21 na groszkowanym tle.

Ciekawostka

Po zakończeniu II wojny światowej w obydwu państwach niemieckich (RFN i NRD) wykorzystywano bardzo podobne guziki tylko bez numerów i do dzisiaj obowiązują wzory guzików tzw. "Niemiec Zachodnich".

Rewers sygnowany: RZM M5/8.

Ciekawostka

Guziki te najczęściej były wykonane z cynku lub aluminium, niekiedy były też malowane farbą ochronną lub oksydowane.

Przeznaczenie i datowanie

Jeżeli guzik posiadał na rewersie sygnaturę RZM, to znaczy, że był on przeznaczony dla funkcjonariuszy NSDAP oraz podobno dla członków organizacji młodzieżowej Hitlerjugend. Skrót RZM oznaczał **Reichs Zeug Meistererei der NSDAP** - w Rzeszy Niemieckiej była to nazwa urzędu kontroli jakości wyrobów mundurowych przeznaczonych dla NSDAP i SA. Jeśli na rewersie nie było skrótu RZM, to znaczy, że guzik był przeznaczony dla Wehrmachtu.

Na tego typu guzikach liczby pisane przy pomocy cyfr arabskich oznaczały numer kompanii, a przy pomocy znaków rzymskich numer batalionu (I, II i III), numer pułku był natomiast haftowany na pagonie munduru.

Kompanie w niemieckich batalionach były numerowane w ramach pułku:

I batalion: kompanie 1, 2, 3 oraz 4 (trzy kompanie piechoty i jedna wsparcia)

II batalion: kompanie 5, 6, 7 oraz 8 (trzy kompanie piechoty i jedna wsparcia)

III batalion: kompanie 9, 10, 11 oraz 12 (trzy kompanie piechoty i jedna wsparcia)

oraz dodatkowo w pułku były też: 13 kompania dział przeciwpancernych oraz 14 kompania dział piechoty jako wsparcie dla całego pułku.

Ciekawostka

W Buttonarium znajdują się tego typu guziki z numerami powyżej 14 (!) oraz z literami A i S, wszystkie zostały wyszczególnione w krótkim artykule pod tytułem "**Niemieckie, wojskowe guziki numerowe z lat 1928-1945**". Co oznaczają te numery oraz litery wymaga jeszcze wyjaśnienia. Ponieważ na większości z nich występuje sygnatura RZM, to może to świadczyć, że guziki te były przeznaczone dla funkcjonariuszy NSDAP i/lub SA, czy dla członków Hitlerjugend.

Ciekawostka

Guziki te najczęściej spotykane są w dwóch rozmiarach: 18,5 mm (± 0,5 mm) i ok. 20,5 mm (±0,5mm).

Źródła

- [Podobne guziki na stronie Buttonarium Polska](#) - guziki z numerami
- [Podobne guziki na stronie Buttonarium Polska](#) - guziki z literami
- [Wikipedia.pl - Hitlerjugend](#)
- [Wikipedia.pl - Narodowosocjalistyczna Niemiecka Partia Robotników](#)
- [Wikipedia.pl - Sturmabteilung](#)
- [Wikipedia.pl - Wehrmacht](#)
- [Wikipedia.pl - Wykaz stopni w niemieckich siłach zbrojnych \(Wehrmacht\)](#)

Wytwórca: ASSMANN F.W. (Lüdenscheid)

Firma **F. W. Assmann & Söhne** została założona w 1826 roku przez Friedricha Wilhelma Assmanna w miejscowości Lüdenscheid. Po jego śmierci firma była zarządzana przez syna Eugena Assmanna (????-1929). Kolejnym jej właścicielem był syn Eugena - Rudolf Assmann (????-1940).

Ciekawostki:

- Jeżeli guzik posiadał na rewersie sygnaturę RZM, to znaczy, że był on przeznaczony dla funkcjonariuszy NSDAP. Skrót RZM oznacza **Reichs Zeug Meistererei der NSDAP** - w Rzeszy Niemieckiej była to nazwa urzędu kontroli jakości wyrobów mundurowych przeznaczonych dla NSDAP i SA.
- Firma produkowała guziki również na rynek rosyjski o czym świadczą napisy reklamowe typu: *1 COPTb*.
- Czasami w sygnaturze pojawiały się litery DRGM, czyli Deutsches Reichs Gebrauch Muster, czyli Wzór Użytkowy Rzeszy Niemieckiej.
- Czasami w sygnaturze pojawiał się napis: GES. GESCH. który jest skrótem od: GESETZLICH GESCHÜTZT, co oznacza Prawnie Chroniony

Źródła:

- [Assmann & Söhne - KATALOG](#)
- [Historia firmy ASSMANN](#)
- [Kody RZM 1](#)
- [Kody RZM 2](#)
- [Kody RZM 3](#)
- [Kody RZM 4](#)
- [Loga wytwórców](#)

Przy opracowaniu opisu wykorzystano informacje od użytkowników oraz wnioski z analiz guzików w Buttonarium.

*Jeśli chciałbyś coś zmienić lub dodać do tego opisu, to napisz poniżej komentarz. **Nie zapomnij podać źródeł informacji.***

Ostatnia aktualizacja: **2017-11-14 20:27**

Plik wygenerowano ze strony www.buttonarium.eu 2026.06.23